

ŠTVRŤANSKÝ spravodaj

Obec Štvrtok - www.stvtok.com - ročník III - číslo 02/2021 - nepredajné

**Vôňa júlových polí,
taká, čo dušu hojí.**

**Vôňa lesných bylín,
ked' počuješ spev vílin.**

**Vôňa ružovučkých malín
pripomína koláč mamin.**

**A vôňa pokosenej lúčiny,
ako tanec mladej dievčiny.**

**Tak vonia leto u nás pod Hájnicou,
vo Štvrtku s modrou zvonicou.**

Dobrý deň vážení spoluobčania.

Prihováram sa Vám dnes, v čase končiacich sa dovoleniek a letných prázdnin. V čase keď sa po zaslúženom krátkom oddychu pomaly vraciame opäť ku svojim pracovným povinnostiam.

Doznieva leto, a pomaly ale isto prichádza jeseň. Slnko a čerstvý vzduch sú pre nás v tomto období „nabíjačkou“ energie, našej kondície. Väčšina z nás naštastie disponuje záhradami a práve tie sa v tomto čase stávajú miestom, kde čerpáme energiu do zásoby na jeseň aj zimu. Ak je to možné, treba využiť pekné počasie a ísiť na prechádzku. Prechádzky spolu s členmi rodiny a ľuďmi blízkymi, s ktorými si dobre rozumiete sú liekmi do zásoby pre duševné zdravie.

V tejto súvislosti chcem vysloviť prosbu, ktorá sa týka rodičov. Snažte sa neustále pripomínať svojim deťom nebezpečnosť hromadného stretnutia sa počas protipandemických opatrení, ktoré nás ešte v tomto roku s najväčšou pravdepodobnosťou neminú. Aj ony využívajú posledné pekné dni letných prázdnin na oddych v skupinách kamarátov a ľahko sa môže stať, že v budúcnosti na svoju bezpečnosť pozabudnú.

Prajem všetkým peknú, ničím nerušenú jeseň. Aby sme si ju ako vždy neznepríjemňovali rôznymi negatívnymi prejavmi ako je napríklad pálenie odpadu v záhradách, vynášanie odpadu po chotári, neprimeraným hlukom a podobne. Skúsme osloviť suseda, ktorý nám vydymuje dvor slušne, pokorne a bez hnevú aby prestal, lebo možno ten sused to nerobí pretože nás chce vydymiť, ale možno iba preto že si neuvedomuje že nás to obťažuje a ešte mu to nikto nepovedal. Takisto pripomínam všetkým, ktorí si myslia, že verejné priestranstvá obce sú našim spoločným smetiskom aby si uvedomili že, sú spoluľastníci pozemkov aj pred ich plotmi. Teda toho všetkého, čo je „obecné“!

Želám si za každého z nás, milí spoluobčania, aby sme sa stále k sebe správali ľudsky, milo a pokorne, aby nás územie obce v ktorej žijeme viac spájalo ako rozdeľovalo. Ďakujem Vám vopred za Vašu súdržnosť a spolupatričnosť.

Prajem všetkým pevné zdravie a veľa optimizmu do ďalších dní.

Váš starosta

Prijaté uznesenia z 20. riadneho obecného zastupiteľstva obce Štvrtok

Uznesenie č. 81/2021

Obecné zastupiteľstvo vo Štvrtku berie na vedomie bez pripomienok:
Správu nezávislého audítora z auditu účtovnej závierky za rok 2020.

Uznesenie č. 82/2021

Obecné zastupiteľstvo vo Štvrtku berie na vedomie bez pripomienok:
Stanovisko hlavného kontrolóra obce k záverečnému účtu obce Štvrtok za rok 2020.

Uznesenie č. 83/2021

Obecné zastupiteľstvo vo Štvrtku schvaľuje bez pripomienok:
A) Záverečný účet obce Štvrtok za rok 2020
B) Použitie prebytku rozpočtového hospodárenia na tvorbu rezervného fondu vo výške 28 796,90 Eur.

Uznesenie č. 84/2021

Obecné zastupiteľstvo vo Štvrtku schvaľuje:
Úprava rozpočtu obce Štvrtok rozpočtovým opatrením 2/2021 na rok 2021.

Uznesenie č. 85/2021

Obecné zastupiteľstvo vo Štvrtku berie na vedomie:
Individuálnu výročnú správu obce Štvrtok za rok 2020.

Uznesenie č. 86/2021

Obecné zastupiteľstvo vo Štvrtku schvaľuje:
odpredaj majetku obce motorové vozidlo LAND ROVER DEFENDER 110, kupujúcemu víťazovi verejnej súťaže za celkovú sumu 8200,-€: A.... P....., Bratislava.

Uznesenie č. 87/2021

Obecné zastupiteľstvo vo Štvrtku schvaľuje:
Plán kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra obce na druhý polrok 2021.

Uznesenie č. 88/2021

Obecné zastupiteľstvo vo Štvrtku ruší:
uznesenie č. 70/2020 odpredaj prípadne prenájom majetku obce / parcela č. KN-C 2336 / zo dňa 14.10.2020.

Uznesenie č. 89/2021

Obecné zastupiteľstvo vo Štvrtku schvaľuje:
starostovi obce podľa § 4 ods. 2 Zákona č.253/1994 o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí a primátorov miest, zvýšenie minimálnej výšky platu o 10% s účinnosťou od 1.6.2021.

Trampoty žiakov, učiteľov a rodičov v škole vo Štvrtku roku 1930

Obyvateľstvo zle nakladalo s učiteľskými silami, len nevedno, či zaslúžene. Možno, že nie celkom zaslúžene. Lebo je tu ľud tiež nie veľmi naklonený škole, jej nariadeniam: aby dietky vždy posielali so školy. To sa rodičom zvlášť neľúbí, že podľa svojej ľubovôle nemožno disponovať so svojimi detmi a ich pri svojich poľnohospodárskych prácach upotrebiť na úkor školy. A pre toto majú v nenávisti učiteľstvo.

Nepriateľstvo medzi školou a rodičmi žiakov vyrcholuje, keď zákon školský nariaduje predĺženie školskej dochádzky do 14-tého roku. V tej dobe, kedy by už roľník svoje dietky pri svojich prácach dobre upotrebiť mohol.

Z pod školskej dochádzky chce vyvrhnúť, že dáva žiaka, žiačku do služby až do ďalšieho chotára. Sú i takí, ktorí falošné adresy oznámia a aj takí, ktorí sa stavajú sprostými že nevedia udať miesto a meno zamestnávateľa u koho je žiak do služby vziatý za pasáka. Správy škôl posielajú sice upovedomenie tej-ktorej škole o prestahovaní žiaka a i predstavenstvu, že sa viac týždňov minie, kým je žiak zase zaškolený. A stane sa, že zamestnávateľ vidiac, že pasáka musí predsa len do školy posielat, omrzne ho škola, do ktorej má svojho sluhu každenne posielat, platiť od neho do nemocenskej pokladnice a pošle ho tam, odkiaľ prišiel. Sám sa trápi diaľ bez pasáka a sluhu. Škola posiela naspäť listiny patričnej škole a zatiaľ uplynne zase týždeň dva, lež sa žiak dostane do školy. V zamestnávateľovi ale zostane blen horkosti v duši, že sa nedostal k lacnejšej robotnej sile a preto je voči učiteľovi zle naladený, jeho obviňuje zo svojho nezdaru. Učinkovala tu Jozefa Lisáková, učiteľka, ktorá bola i mimo školy činná v divadelných predstaveniach, majúc záľubu aj v rôznych športoch. Nevedieť, či následkom športu, či následkom prepracovitosti mimoškolskej - ako hovoria - vždy pri vyučovaní podriemkavalá. Teda voliakeho veľkého úspechu vo vyučovaní byť nemohlo. Učinkovanie učiteľky Lisákovej nemohlo smerovať na pozdvihnutie učiteľskej autority, ktorá je tu náležite podkopaná, čo sa prejavuje v tom výraze medzi ľudom: taká, od takej... ako skrátka nazýva učiteľku. V tomto stave je zahrnutá všetká opovrženosť, čo oproti učiteľke cíti. Výraz taký, od takého, používa ľud na učiteľov v oboch školách štvrtanských. Väčšina rodičov neposlúchne, aby dietky svoje pred ôsmu hodinu ráno do školy posielala. Dľa jejich názoru je všetko jedno, či žiaka vystroja o 1/2 9, alebo o 9 hodine do školy. Odpôľudnia zase okolo dvoch alebo po druhej by ho posielali. Na jar a v jaseňnej dobe chceli by, aby im žiak (žiačka) najprv napásol dobytok, na poludnie niesol obed na pole a potom trochu do školy. V zimnej dobe zase s ranajkami

majú do činenia. Tieto nemôžu včas pripraviť. Preto mnohí žiaci neskoro dochádzajú. Všade, kde len môžu, preukazujú svoju nevôľu voči škole a jej ustanoveniam. Sú i takí, ktorí vyučia svoje deti na všelijaké neprístojné kúsky, aby schválne vyvolávali tresti na žiakov a potom všetkú hani kydať mohli na školu. Vysvitá to z toho, že keď je žiak len z lavici vystavený, alebo slovom pokarhaný, už hned' rodič prikvitne na dohovárku. Hroza musí naplniť dušu tej učiteľskej sily, keď vidí tuto nesvedomitosť ľudu nášho oproti škole. Pre túto neprajnosť a zlomyseľnosť mnohých rodičov, ľažko sa pracuje v škole.

O druhých školách rozchyrujú viacerí, ako tam žiakov prepúštajú, ktorí idú slúžiť za pastierov 13-nášť, štrnástročných, ako im učitelia(ky) dávajú aj na týždeň dovolenú ku pr. keďže je práca pri repe a inšia. Cigánia!

Rodičia svoje deti školské nemohli upotrebiť pri poľnej práci. Len toľko im mohly pomôcť, že ich skoro ráno zbudili, aby im napásli žiaci dobytok, lež pôjde do školy. Takýto potom driemali, spali pod vyučovaním, čo zase tých nespiacich drázdilo k smiechu. A tak vyučovanie trpelo nepozornosťou a nevnimavosťou.

Na ochraňu vtáctva spravili žiaci ako prácu výchovnú, vtácie bûdky, ktorým sa úprimne tešili a vtáčkov krmili hojnou odrobiniek z chleba. Jejich radosť však netrvala dlho. Jednoho rána bûdky zmizli so stromov. Druhé už nebolo z čoho spraviť. (Tieto boli spravené z dosák učiteľkiných)

Bol zadržaný deň stromkov. S veľkou odusvěvnosťou sadili pníčky ružového kríčka na zošlachťovanie, k vystopovaniu na odpredaj. I španielsky gbez* sadili, ako okráľujúcu rastlinu, ktorá je tu veľmi obľúbená. Všetky dievčatá školské dostaly pelargoniu na rozmnožovanie. Tiež aj semeno na siatie slezovej ruže (od učiteľky).

Vychádzka 1. bola spojená s hľadaním rastlín na presádzanie. Vychádzka 2. zase za účelom vymieriavania ára a hektára. Aj pre najväčších žiakov bolo vymieriavanie s vyčerpaním spojené, tak že poznámenali, že aj merníkom nie je tak dobre, ako si namyšlali, lebo musia svoju prácu vykonávať aj keď slnce praží, aj keď je nepriaznivý čas, blato, voda a t.p. Žiakom sa zdá, že tomu je dobre, kto nemusí pracovať. Takto to očúvajúc od starších v dedine, v ktorých je táto mienka zakotvená.

Na konci školského roku skoro všetci žiaci boli chorí na osýpky a ich rodičia neboli by dbali, keby im školu pre túto chorobu boli zatvorili. Lekár ale zistil, že je to nie nebezpečné.

Tak zaklúčil sa školský rok 28. júna 1930

*španielsky gbez bol orgován? Vie niekto?

Medzinárodný deň sestier

Ako vždy aj tento rok, v máji, sme si mali pri pomenúť medzinárodný deň sestier. Nezaregistrovala som v médiach žiadnu zmienku o tomto dni. To ma akosi núti premýšľať. Kto si sestrička? Čo to vlastne robíš za prácu? IBA sa venuješ chorým ľuďom, zachraňuješ spolu s lekármi životy a zdravie ľudí, opatruješ chorých. Nie je to náhodou náročná práca v trojsmennej prevádzke? Veľmi náročná ako fyzicky, tak aj psychicky. Vykonávaš tú prácu aj napriek svojim osobným a rodinným starostiam a nemôžeš to dať vobec najavo. Nikto sa ťa na nič nepýta, len aby si dobre fungovala. Si finančne ohodnotená dobre? Ved' okrem tvrdej práce ohrozujete zdravie svoje, aj svojej rodiny v kontakte s chorými ľuďmi. Chvíľkového uznania sa ti dostalo počas padémie COVID 19. Vtedy vás bolo tak málo, pracovali ste všetky na plné obrátky,

len s malým oddychom. Mnohé z vás sa nakazili touto chorobou a mnohé z vás žiaľ aj zomreli. Zanechali rodinu a niektoré aj malé deti. Vtedy sme často počuli slová vďaky a chvály. Po upokojení situácie sa akosi prestáva hovoriť a na povrch vychádzajú skutočnosti o finančnom nedocenení a odškodňovaní a stále počuť, že veľa sestier odchádza zo zdravotníctva, ale stále počuť ako veľa sastier v zdravotníctve chýba. Kde je vlastne chyba? Stačí sa len zamyslieť a zhodnotiť situáciu zdravým rozumom. A tí, ktorí o tom rozhodujú, by si mali uvedomiť, že raz aj oni, ako my všetci ostatní, budeme raz tú sestričku potrebovať. Ocitnete sa v spároch choroby a budete radi, keď uvidíte sestričku, ktorá sa na vás usmieva, je k vám milá, pozorná preto, lebo je spokojná.

O. Zbudilová

Osýpky

Názov osýpky, sme vo všeobecnosti dali všetkým ochoreniam, ktoré majú vyrážku. Na pokožke sa vytvoria vyrážky určitého typu, telo je nimi obsypané a tak dostali jednotný názov OSÝPKY. Avšak nie všetko sú osýpky, vyrážky majú svoj ráz a k tomu pridružené príznaky a tak aj každé vyrážkové ochorenie má svoj odborný názov. OSÝPKY - MORBILLI - toto ochorenie je jediné, ktoré nesie názov osýpky. Prenáša sa kvapôčkovou infekciou. Začína sa katarálnym štádiom, deti sú unavené, objaví sa horúčka, číra nádcha, dráždivý kašeľ, hnisavý zápal spojiviek so svetloplachostou. Potom sa začne dieťa vysýpať, má v ústach biele bodky na červenej spodine, podľa tohto príznaku sa dajú spoznať začínajúce Morbilli. Pridá sa horúčka na 40°C a začínajú vyrážky. Typický je postup výsypu - začína na krku, potom tvár, hrudník, bricho, končatiny, trvá 2 dni. Výsyp ustupuje v poradí podľa nástupu. Vyrážka je drobná, červená, zliata do mapy. Najťažšou komplikáciou, ktorá ohrozuje život dieťaťa je morbillózny zápal plúc, ktorý liečebne nedokážeme zvládnuť a prežitie je závislé od rozsahu postihnutého plúcneho tkaniva. Iba v nedávnom období sme u nás zaznamenali viac krát epidémie výskytu Morbíll. Očkovanie proti tomuto ochoreniu je povinné (MMR), proti ktorému sa rodičia najviac bránia.

PRAVÉ KIAHNE - VARIOLA - vysoko infekčné, smrtelné ochorenie. Postihnutý sa začne vysýpať po tele, najprv je to škvrnka, ktorá sa zmení na pupienok, z neho sa vytvorí pluzgierik, naplnený čírou tekutinou, ktorá zhnisá (toto je najťažšie obdobie). Pluzgierik praskne, zmení sa na chrasty.

Po odpadnutí chrasty, u tých čo prežili, sa vytvárajú hlboké jazvy.

OVČIE KIAHNE - NEPRAVÉ - VARICELLA - je to ochorenie podobné vyrážkou, škvrnka, pupen naplnený čírou tekutinou, obsah pupienka zhnisá, potom praskne, zmení sa na chrastičku, ktorá nakoniec odpadne. Jazvička môže zostať. Tieto ovčie kiahne sú tiež vysoko infekčné a ich priebeh sa môže komplikovať. Preto je dôležité dodržiavať určité opatrnia pri liečbe. Veľmi dôležitá je izolácia. Vždy sme rodičom detí hovorili, dieťa doma, nikto k vám a vy nikam. Vlastne pre toto som sa rozhodla písť o tzv. osýpkach. Nie raz som videla deti, vysypané ovčími kiahňami, behať po ulici a naháňať sa s ostatnými deťmi. Dôležitý je mimoriadny kľud a rovnaká klíma - pobyt v miestnosti, nepohybovať sa po slnku. Priebeh ochorenia znášajú deti rôzne. Niektoré sa len vysype, bez ostatných príznakov. Ochorenie ľahko odzneje. Niektoré deti majú priebeh ťažký, veľmi svrbivú vyrážku, bolesti hlavy vysoké horúčky. Vtedy môžu nastať komplikácie - môže sa vyvinúť zápal mozgových blán, zápal plúc, občas sa popisovalo aj zápal semenníkov u chlapcov. Môže sa zapáliť aj samotná vyrážka, kedy je potrebný chirurgický zákrok a celková liečba. Z tohto dôvodu je potrebná izolácia, pretože nikdy neviete s kým sa stretnete. Môže to byť tehotná žena v začiatku tehotenstva, alebo človek s ťažko narušenou imunitou, alebo onko-patient. Netreba zbytočne ohrozovať iných ľudí. Imunita po tomto ochorení je celoživotná. Avšak vírus ovčích kiahní po odoznení ochorenia prežíva v organizme človeka, v nervových gangiach. Za priažnivých okol-

ZDRAVOTNÉ OKIENKO SPRAVODAJA

ností sa môže aktivovať a spôsobiť opar. Ide o Pásový opar - HERPES ZOSTER. Vysýpa sa vyrážkou ako ovčie kiahne, pozdĺž nervu, a vytvára pás, je veľmi bolestivý a môže trvať dlho. Veľmi nepriaznivý priebeh ovčích kiahní je však u dospelých, kde si vyžaduje celkovú a podpornú liečbu. Pacient je veľmi vyčerpaný. Dnes je možné očkovanie proti ovčím kiahňam, je dobrovoľné za vlastnú úhradu. Ak ho dieťa neprekoná v mladom detskom veku, je možnosť očkovania, aby sa

predišlo komplikáciám a ťažkému priebehu. Očkujú sa aj dospelí. Výhodou očkovania je, že sa vytvoria protilátky a vírus neprežíva v ľudskom tele a nemôže sa aktivovať.

Ďalšie ochorenia s vyrážkou, ktoré nazývame všeobecne osýpky sú: SCARLATINA - šarlach, RUBEOLA - ružienka, ERYSYPEL - ruža, Piata a šiesta choroba, Ruky, nohy, ústa.

O. Zbudilová

KLUB DÔCHODCOV VO ŠTVRTKU

Stretnutie členov Klubu dôchodcov vo Štvrtku

Po veľmi dlhom čase sa členovia klubu dôchodcov stretli 03.08.2021. Najdôležitejším bodom programu bola voľba nového predsedu, pretože doterajšia predsedníčka pani Milka Ficová sa odstáhovala už pred viac ako rokom. Žiaľ pandémia nám všetkým skomplikovala život a tak sa aj voľba nového predsedu sa odkladala. Za novú predsedníčku si doslova jednohlasne naši dôchodcovia zvolili pani Oľgu Zbudilovú. Vo svojom príhovore sa Olinka podčakovala za prejavenú dôveru a zároveň vyzvala členov klubu, aby dali predbežné návrhy na spoločné aktivity klubu. Z mnohých spomeniem návrh obnoviť spoločné stretnutia, turistiku v okolí, výlet (ak to situácia dovolí) a samozrejme už tradičný Vianočný punč. Počas celého stretnutia bolo zrejmé, ako veľmi chýbali dôchodcom ich spoločné

stretnutia. Srdečnú atmosféru, živú debatu a radosť zo spoločného stretnutia bolo cítiť a počuť počas celého stretnutia. Novej predsedníčke želáme mnoho takýchto stretnutí, veľa dobrých nápadov a pekných spoločných zážitkov.

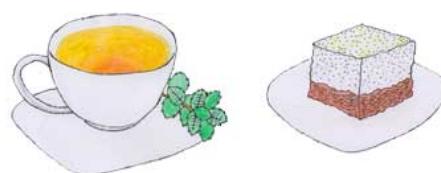

Z Klubu dôchodcov...

Klub dôchodcov má v našej obci dlhoročnú tradíciu. Svoju činnosť vyvíja podľa možností a želaní svojich členov. Niektoré roky boli na činnosť bohaté, niektoré menej. Posledné necelé dva roky naša činnosť stagnovala úplne, vzľadom na pandemickú situáciu. A stalo sa i to, že sme zostali bez svojho šéfa. Predsedníčka klubu dôchodcov pani Milka Ficová sa z našej dediny odstáhovala. Až v auguste sme sa mohli znova stretnúť a zvoliť si novú predsedníčku. Zároveň sme uvažovali nad činnosťou a ďalšími plánmi nášho klubu. V prvom rade sme sa zhodli na tom, že je potrebné rozšíriť našu členskú základňu, nakoľko samotné členky poukazovali na svoje problémy so zdravím a nezvládli by účasť na niektorých podujatiach. Dohodli sme sa, že oslovieme svojich známych, ktorí už dosiahli dôchodkový vek.. Prihováram sa k nim aj týmto spôsobom a budeme radi ak zavítajú medzi nás. Veľmi ma však prekvapilo, ako niektorí

komentovali tento vstup. " My nie sme takí starí, necítime sa ešte nato". My nie sme "starobinec", ale sa len chceme stretávať, prežiť spolu zopár chvíľ, dosýta sa vyzoprávať a spoločensky pookriať. Ďalej by sme chceli vytvoriť aj tzv. klub v klube, ako napr. "dámsky klub", alebo niečo ako "čaj o piatej" , ako to bývalo voľkedy. Pri čaji, alebo kávičke by sme mohli podebatovať, vymeniť si svoje skúsenosti napr. z vedenia domácnosti, pečenia, varenia, záhradky, poskytnúť dobré rady, alebo si zahrať aj spoločenské hry. To všetko, ak nám to epidemiologická situácia dovolí. A spoločne by sme mohli nájsť nové podnety pre našu činnosť.

O. Zbudilová

A. V.

Ako sa to tu volá? Sedlišky, Osičina, Ostrá hora.

Dnes by som Vás rada previedla Sedliškami, Osičinou a Ostrou Horou. Z rozprávania mojej mamy som sa dozvedela, že Sedlišky bývali v minulosti prevažne ovocnými sadmi, kde rástlo veľa druhov ovocných stromov, najmä moruše, ktoré dnes už takmer nevidieť, dule a starodávne slivky s belicami. Ešte aj dnes v Sedliškách rastú tri nádherné oskoruše, ktoré by som hned s hrdostou a pýchou prihlásila do súťaže o strom roka. V tieni starých oskorúš veľmi rada v lete sedávam a kochám sa nádhernými výhľadmi. Kedysi vraj bývala v Sedliškách tzv. „Rajčula“ kde sa pásol dobytok. Sama si pamätám, ako hore v Sedliškách rástla stará vrba, volali sme ju Smutná vrba a pod ňou bola studnička, z ktorej sme pili vodu. Na jeseň býva lúka v Sedliškách celá posiata fialovými jesienkami, ale pozor na ne – sú prudko jedovaté. Malý potôčik tiekol od Smutnej vrby dolu Sedliškami, kde sa z neho vytváralo močarisko.

Osičina - malá hora, ktorá sa nachádza na ľavej strane hore, keď vchádzate do Sedlišiek. V močiari pri oskoruši vždy na jar rastie nádherné žlté záružlie a veľa iných kvetov a byliniek, napríklad prvosienky, fialky, margaréty. V lete tu nájdete veľké množstvo lesných jahôd. No a samozrejme huby.

Ostrá Hora je vpravo hore nad Sedliškami. Tu zasa na jar kvitnú krásne konvalinky, veternice a divé orchidey, toto je podľa mňa najkrajšie obdobie roka a musím sa priznať, že v tomto období mám nutkavú potrebu vybehnúť do Sedlišiek takmer každý deň. Treba si však dávať pozor, lebo okrem mňa sa tu veľmi páči aj diviakom, tak pozor, aby ste nevyplášili diviačicu s mladými, pretože v tomto čase môže byť nebezpečná. V Osičine a okolo Ostrej hory rastie aj veľa hub ako sú

václavky, osikáče, bedle no nájdete tu aj dubáky, májovky, či šampióny. Keď tu píšem o tých našich hubách, nedá mi to a musím spomenúť našu štvrtianskú hubárku legendu tetu Milku Masácovú, pamätám si ako takmer denne išla s košíkom a úsmevom na tvári okolo nás a s radosťou mi hlásila, že už rastú a hrdo mi vždy ukázala svoj „úlovok“. Neviem, ako to robila, ale našla vždy. Bola to Pani HUBÁRKA.

Na studničke sa raz do roka stretávali celé generácie, varil sa gulás v kotline, opekalo sa. Kto ste za spoločné opekačky na Studničke napíšete nám, možno sa nám podarí znova obnoviť túto zabudnutú zábavku.

A stále platí, že ak máte pre nás informácie a príbehy o našom okolí, podelte sa s nami o ne. Nabudúce pôjdeme na Hájnicu, ale z tej našej Štvrtianskej strany.

Skorocel kopijovitý

Už starogrécky lekár Pedanius Dioscorides v sedemdesiatych rokoch nášho letopočtu poznal významné liečivé účinky tejto bylinky a práve od neho pochádza prvý údaj o ňom. Skorocel obsahuje okrem iného aj enzymy invertín a emulzín. Táto bylinka patrí medzi najrozšírenejšie rastliny s výraznými a všestrannými liečivými účinkami. Používa sa predovšetkým na prípravu čajových zmesí (protizápalové, na podporu tvorby žľče pri problémoch dýchacích ciest), pretože uvoľňuje zahlienenie a pomáha proti miernemu zápalu sliznice. Pôsobí dobre aj proti chrapotu, účinky boli preukázané aj pri čiernom kašli, astme a dokonca aj pri tuberkulóze plúc. Pripravujú sa z neho aj sirupy a pastilky. Na liečenie vonkajších rán sa prikladajú priamo na ranu čerstvo natrhané, umyté listy skorocelu. K rýchlemu hojeniu rán sa skorocel využíval už v stredoveku - ránhojiči ho prikladali na sečné i bodné rany, dochádzalo k rýchlejšiemu hojeniu, zaceleniu rán a uzdraveniu - odtiaľ pochádza aj slovenský názov "skorocel". Jeho protizápalový a čistiaci účinok na poranené tkanivo bol preukázaný. Odporúča sa ho používať aj na opuchliny a pri popŕhlení žihľavou, priložením roztláčených čerstvých listov na postihnuté miesto. Výborné účinky má aj na omrzliny. Môže vyliečiť aj zanedbané, zle sa hojace, a staré rany alebo napríklad aj vredy predkolenia. Okrem toho sa u skorocelu, ako u mala bylín, nemusíte báť žiadnych nepriaznivých vedľajších účinkov. Skorocel kopijovitý, po latinsky *Plantago lanceolata*, ľudovo tiež psí jazyk, jatrocel či ranocel je trvácou bylinou. Jej výskyt je u nás celkom bežný. Túto na prvý pohľad nie veľmi nápadnú, ale zato veľmi známu rastlinku môžete nájsť na lúkach, poliach i v záhradách, odporúčam si ho natrhať v Sedliškách, alebo na Hájnici.

Na Štvrtanský skorocelový sirup budeme potrebovať:

10 hrstí listov skorocelu kopijovitého
200 ml štvrtanskej vody
300 g trstinového cukru
500 g medu od včiel zo Štvrtka

Postup:

1. Nazbierané listy umyjeme a nakrájame, prípadne rozmixujeme. Dáme do menšieho hrnca a zalejeme prevarenou vodou.
2. Pridáme cukor a na miernom ohni pomaly dusíme pri občasnom premiešaní.
3. Pre lepší účinok môžeme po dusení nechať približne 2 hodiny odstáť a znova pomaly dusiť. Zmes sa nesmie variť!
4. Následne pridáme do teplej zmesi med a už len miešaním ho necháme roztopiť.
5. Scedíme cez husté plátno. Snažíme sa vyžmýkať do poslednej kvapky.
6. Sirup nalejeme do pripravenej tmavej uzatvárateľnej fľaštičky. Pre lepšiu konzerváciu môžeme pridať pári kvapiek alkoholu. Skladujeme v chlade.

Používame pri kašli a zahlienení. Na zdravie.

Poznám aj gazdinky, ktoré sirup zo skorocelu pripravujú tak, že nakladajú listy skorocelu s cukrom do zaváraninového pohára a zakopávajú ho do zeme, takže, ak by mal niekto záujem o tento netradičný recept, stačí napísť do redakcie.

Súťaž pokračuje.

Aj v tomto číslе máte možnosť získať výrobky Marcelky Kočickej. Marcelka stále šije nové a nové krásne veci a tentokrát venovala do súťaže tašku a tri vrecúška na voňavé bylinky. V tomto číslе je to jednoduché. Stačí nám napísať, že tašku a vrecúška chcete. Môžete písanie na adresu redakcia@stvrtok.com, vhodiť lístok so svojím menom do schránky obecného úradu, napísanie správu na FB obce Štvrtok alebo aj kohokoľvek z redakcie zastaviť na ulici. Uzávierka súťaže je 30.11.2021. Jeden alebo jedna z Vás sa pred Vianocami bude tešiť z pekného darčeku.

Na cintoríne pribudla nová lavička

Chcem ukázať Ti lavičku,

nech posedíš chvíľočku.

Pod mohutnou lipou, na kopci,

nájdeš pokojné ticho v srdci.

Iba bzukot včiel a vôňa stromov,
spomienky na rodný domov.

Nezabudni, si na návštive ticha,
kde nepatrí ľudská pýcha.

Čo nás trápi

Iba nedávno sme v obci upravovali nové kontajnerové stojiská, no nepriehľadok v ich okolí nás stráší stále. V obci za posledný rok pribudlo veľa obyvateľov a je teda pochopiteľné, že aj množstvo odpadu sa zvyšuje, mnogí z Vás si povedia, že treba navýšiť počet kontajnerov, áno znie to logicky, no nie je to také jednoduché, ako sa na prvý pohľad zdá. Takéto navýšenie schvaľuje odpadová spoločnosť a zohľadňuje sa pri ňom, okrem iného aj množstvo vyvezeného odpadu za uplynulý rok. Takže si na viacero kontajnerov na papier budeme musieť ešte chvíľku počkať. Chápem, že všetci chceme mať doma priehľadok, ale ak máme doma plný kôš, tiež nehádzame odpad vedľa neho. Ak by si každý z nás skôr, ako vyloží papierový odpad, dal chvíľku námahy a pretriedil by ho, minimálne polovicu z toho, čo je vyhádzané pri kontajneroch, by

bolo možné odovzdať spoločnosti, ktorá pravidelne vymieňa papierový odpad z domácností za hygienické vreckovky, alebo toaletný papier. Ak už nič iné treba aspoň počkať, kým budú kontajnery vyvezené. Ten nepriehľadok, ktorý je tam nezmizne sám. Každý z nás by si mal uvedomiť, že kontajnery sú tu pre všetkých. Do kontajnerov sa zmestí viac odpadu, ak to čo vyhadzujeme stlačíme. Viem, že v obci je veľa rodín, ktoré produkujú minimum obecného odpadu, pretože separujú, snážia sa tvoriť čo najmenej odpadu, či dokonca menia svoj životný štýl na tzv. ZERO WASTE (zjednodušene povedané život bez odpadu), no stále žijú medzi nami aj takí, ktorým je separovanie a vôbec prostredie, v ktorom žijeme úplne ľahostajné. Zmení sa to niekedy?

Martin Pavlík

2. miesto v behu inSPORTline Night Run Trenčín

Dňa 22.5.2021 sa v Trenčíne bežal night run a to formou individuálnej časovky. Netradičnosť behu spôsobili pandemiké opatrenia. Bežci mali možnosť, v časovom rozpätí 17:30 až 19:30 hod., vybrať si začiatok svojho behu. Dĺžka trate bola 8,6 km. Prihlásených bolo 400 bežcov. Bežalo sa po vyznačenej trati, ktorá viedla po hrádzi rieky Váh, cez mosty nad riekou, cez centrum mesta Trenčín so záverečným výbehom z námestia, cez farské schody s dobehom až na hrad.. Bežci s napäťom čakali na svoje výsledky. Martin Pavlík sa až v nočných hodinách, z výsledkovej listiny dozvedel, že obsadil celkové II. Miesto, s časom 33,47 min.. Tento vynikajúci výsledok je určite motiváciou k ďalším výkonom.

1. miesto v behu na 10,7 km

Prvé miesto v bežeckých pretekoch nedalo na seba dlho čakať. Martin Pavlík sa dňa 5.6.2021 umiestnil na 1. mieste v pretekoch na 10,7 km, ktoré sa konali v Majcíchove. Ani náročnosť vlnitého terénu s kamenistým a rozbitým asfaltovým povrhom neodradilo bežcov k pekným výkonom. Bežali mladí aj starší, kratšie trate, polmaratón, ale aj maratón. Gratulujeme nielen nášmu Martinovi, ale aj všetkým, ktorí bežia za zdravím.

1. miesto v behu na 10,3 km

Martin Pavlík júnové bežecké preteky ukončil 26.6.2021. Zúčastnil sa pretekov „bronzová etapa od hradu k hradu“. Trať viedla zo Soblahova na trenčiansky hrad. Na trati dlhej 10,3 km obsadil 1. miesto. Odmenou bol pohár víťaza, medaila a dobrý pocit z nie märneho denno-denného trénovania. Cieľavedomosť, zdravý životný štýl, každodenná športová aktivita sú základným predpokladom k naplneniu stanovených cieľov. Platí to nielen u Martina, ale aj u každého, kto sa rozhodne k splneniu vlastných výkonov, či už športových, umeleckých alebo akýchkoľvek iných.

texty: Alena Pavlíková, foto: archív Martina Pavlíka

Deň pre deti

Po roku sme sa stretli, aby sme urobili radosť našim deťom. Ich rozžiarene očká a úsmevy, boli pre nás znamením, že má zmysel stretnávať sa. Prišli starousadlíci aj noví občania obce a tak sa mohli deti aj rodičia navzájom spoznať. Veríme, že sa situácia zlepší natoľko, že sa podobné stretnutie podarí zopakovať. ĎAKUJEME DHZ Zabudišová a Penguin sport club za skvelú zábavu.

Čo sme robili v materskej škole

Deň matiek

Na dvore materskej školy si deti pripravili pre mamičky a staré mamy prekvapenie - ľudové pásmo "Na lúke" zostavené z detských ľudových

piesní, hier a tancov. Takto sa podčakovali mamičkám a starým mamám za lásku, starostlivosť a obetavosť.

Rozlúčková oslava s predškolákmí

Predškoláci sa lúčia s kamarátmi a škôlkou.

Skladanie Sľubu predškolákov.

Rozlúčková torta.

Ideme okolo sveta - splnené!

V januári nás začínaťo asi 15 a už nás je 40. Super! Chodci, turisti, bežci, cyklisti... jedenkrát sme spolu zemegúľu obišli, v júli sa to podarilo. Cieľ sme si teda splnili, 40075 km. No nastačí nám, ideme to skúsiť ešte raz, 2x okolo rovníka za rok. Zvládneme? Skúsime! Pridajte sa ☺

A koľko máme doteraz?

január - 3235 km

máj - 7025 km

február - 3933 km

jún - 9418 km

marec - 6517 km

júl - 10051 km

apríl - 6781 km

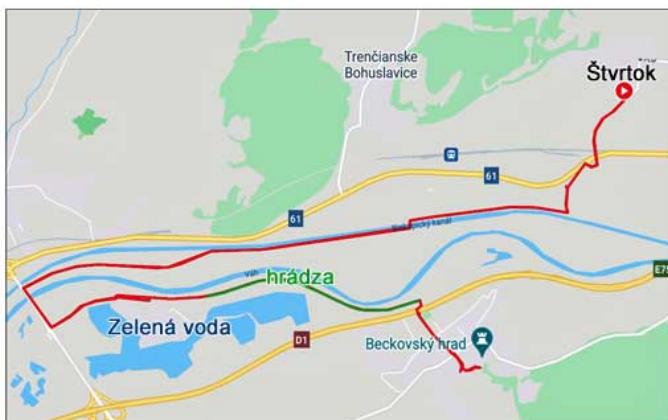
Spolu - 46960 km

Do Beckova mimo ciest s autami? Dá sa.

Predstavíme Vám takú cyklotrasu o ktorej možno neviete. Zo Štvrtka na cyklotrasu a doprava na Nové Mesto nad Váhom. Tu treba odbočiť, pred podjazdom pod cestu na Rakoľuby a Beckov, na smer Zelená voda. Na Zelenej vode stále po asfaltke dozadu. Tu je z cesty viacero odbočiek na hrádzu. Jedna je pri stánku so zmrzlinou. Na hrádzi je poľná cesta alebo skôr chodník, dobre ujazdený od bicyklov. Miestami treba dať pozor, úzky je tak na 20-25 cm hlboký aj 10 cm a pri kochaní sa prírodou ľahko stratíte rovnováhu. Po hrádzi je to cca 3 km a už vidíte pri Beckove podjazd pod diaľnicu pri ihrisku (alebo aj pri Dedíkovi). A ste v

Beckove. Či už pri ceste tam alebo naspäť sa môžete zastaviť v príjemnom prostredí Bufetu Ranč, posiedieť si a občerstviť sa v tieni pod palmami. Po dojazde domov si môžete zarátať 27 km.

chodník na hrádzi zo Zelenej vode do Beckova

Beckov z južnej strany

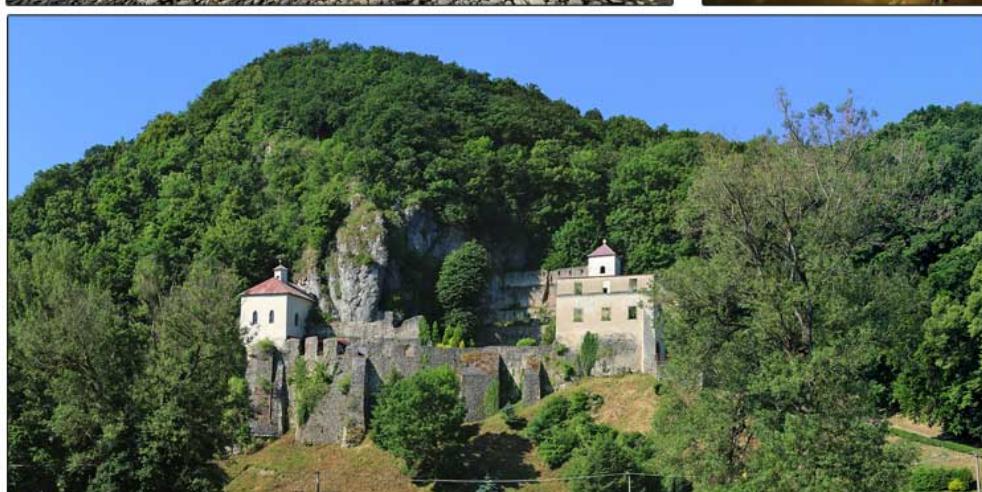

Bufet Ranč

FOTÍME VO ŠTVRTKU A OKOLÍ

Cez leto ste stihli toho veľa pochodiť. Radi turistikujete a veľa Vás bicykluje, celé rodiny. Zvládli ste hrady, ZOO, minifarmy, veľa vrchov, kúpali ste na jazerach blízko aj ďalej od Štvrtka. Najobľúbenejšie miesto sú asi Rybníky pri Opatovciach, trasu čo zvládnu na bicykli aj deti. Ďalším obľúbeným mies-

tom a najkrajším na cyklotrase je kláštor Veľká Skalka. Máte radi včasné rána aj západy slnka v okolí našej dedinky, hlavne na Hájnici a Haluzickom kostole. Ďakujeme, že fotíte a podelíte s nami o krásne miesta. (Na všetky Vaše fotografie by sme museli využiť zvlášť prílohu, tak nabudúce 😊)

Dovidenia škôlka, ideme do školy

Emka: "Do školy sa teším, najmä na nových kamarátov, ale mám aj trocha strach zo všetkého nového čo ma čaká."

Laura: "V škole sa najviac teším na počítanie."

Kika: "Teším sa na telocvičnu, krúžky a že tam nemusím spať."

Jakubko: "Teším sa na šport a na to, čo sa bude diať za dve rami triedy."

Kubko: "V škole sa najviac teším, že sa naučím čítať a písat."

Matej: "Na školu sa už veľmi teším, hlavne na nových kamarátov, na telesnú a výtvarnú výchovu a na prírodrovodu, kde sa naučím veľa nového o zvieratách."

Koniec prázdnin

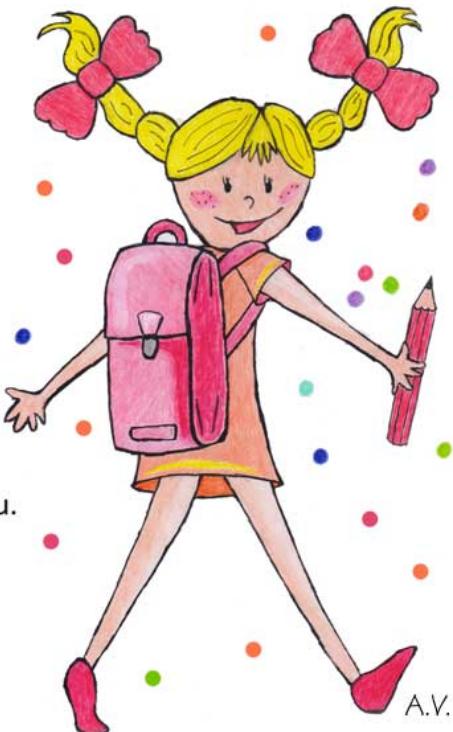
Koniec prázdnin, koniec leta,
to je ako koniec sveta.

Ráno vstávať, rýchlo umyť,
nesmiem do zošitia škúliť.

Jano s Ferom na zastávke čakajú,
po blondavej Aničke kukajú.
Majú štrnásť, zo školy sa tešia preč,
aj tak s nimi neviem hodíť reč.

Dnes idem do tretiacej triedy,
ako prvé schovám kriedy.
Za trest ma posadia za spolužiačkou,
Odpíšem diktát so správnou čiaročkou.

Teším sa aspoň na Sama,
to je môj kamarát od mala.
Už teraz čakám na ďalšie prázdniny,
to je ako mať dva mesiace meniny.

Mašla

Do školy, do školičky,
ide Janka bez mašličky.
Stratila ju v tábore,
a či doma na dvore?

Možno ju nechala u babičky,
bola to mašlička od mamičky.
Neplač Janka, utri líca,
budeš zase parádnica!

Pomôž mame, povysávaj
a nikomu neodvrávaj.
Otecko Ťa ľubi bez pretvárky,
kúpi mašľu na copánky.

Do školy, do školičky,
ide Janka bez slzičky.
Nová mašľa, lakovky klopkajú,
už sa deti pred školou čakajú.

Tajomstvo tiesňavy

V malej dedinke, medzi dvoma mestami domčeky stoja. A v tých domčekoch dobrí ľudia bývajú. Dedinka je to krásna. Možno už takú nenájdeš. Preto v nej pribúdajú aj nové domy.

V jednom z nich býva nový chlapec. Tichý, skromný, na začiatku leta ešte chlapčiatko.

Rád sa túla po uliciach, spoznáva pári nových priateľov. Na bicykli zájde až medzi lúky, na kraj lesa. Neraz prejde na hranicu tiesňavy, odkiaľ počuje žblnkot potoka, spev vtákov, akoby si stromy spievali. A čo to zrazu nevidí? Spoza kríkov a húštiny sa v potoku drozdík topí.

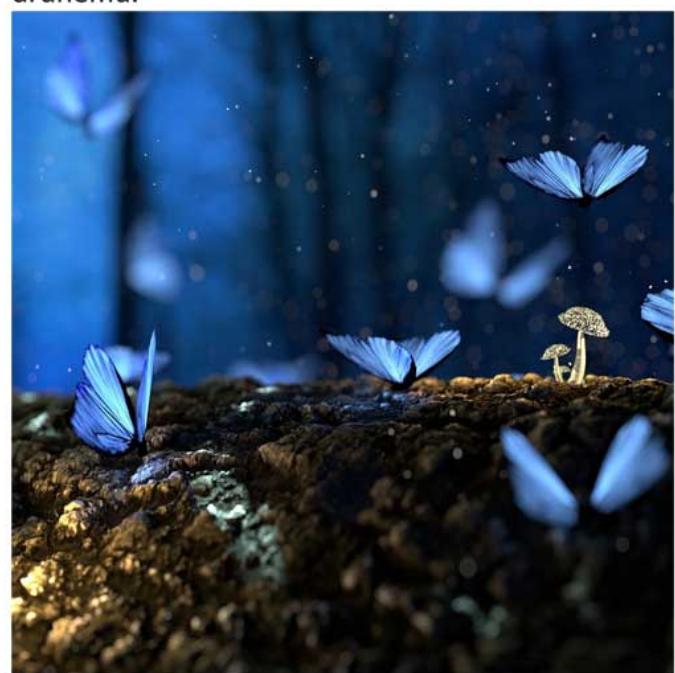
Chlapec zoberie konár a opatrne drozdíka vytiahne. Je ešte mladý, možno sa len nedávno vyliahol. Vtáčik sa otriasie, sadne na konárik pred chlapca a čosi zašteboce. Preletí bližšie k okraju tiesňavy a znova šteboce. Zdá sa, že chlapca volá, aby prekročil potok. So všetkým odhadlaním a malým váhaním chlapec prešiel potok a vstúpil do veľkej prieplasti medzi les.

O pár krokov bola vôňa stromov akási sladšia, vzduch čistejší, ale čo to? Akoby motýle mali malé ručičky a sukienky z listov, akoby spoza kmeňov pozerali škriatkovia a vtáci spievali krásne piesne o lese. V tom sa spoza vodopádu v jemnom svetle zjavil krásny jeleň. Parožie mal mohutné, vôbec nepôsobil placho. „Vitaj v mojom kráľovstve malý človek.“ povedal jeleň. Chlapec takmer nedýchal. V kútiku duše vždy vedel, že zázraky naozaj sú. „Zachránil si naše mláďa, to sme od ľudí už dlho nevideli.“ ďalej hovoril jeleň. Chlapec sa nesmelo pýta: „Ako to, že ste tu? Prečo som vás inokedy nevidel a dnes áno? Ako to, že hovoríte a spievate? A kto si?“ „Som kráľ Haluzickej tiesňavy a príahlých lesov. V mojom kráľovstve

žijú víly, škriatkovia a všetky tvory, čo chcú žiť v pokoji a mieri. Nepoznáme nenávist, ani chamtivosť. Máme iba jeden druhého. A prečo nás vidíš Ty, malý človek? Lebo už teraz si veľký. Ukázal si svoju odvahu, ale aj lásku. Preto sme sa narodili na svet, aby sme pomohli druhému.“

Od tej chvíle, chlapec spoznal mnoho priateľov, mnoho zážitkov. Dokonca aj po prázdninách, počas školy, chodil za novými dobrodružstvami. Za takými, ktoré mohol zaistiť iba on. No jeleňa, toho naozajstného kráľa už nikdy nevidel. Dodnes, aj keď je dôvno dospelý nezabudol na jeho slová:

„Preto sme sa narodili na svet, aby sme pomohli druhému.“

Domáca MARLENKA

Cesto:

500 gr. hladkej múky špeciál
100 gr. práškového cukru
12,5 dkg Palmarin
2 celé vajíčka
2 PL medu
2 PL kakaa
1 dcl mlieka
1 ČL sódy BB

Všetky suroviny spolu zmiesime do hladka a rozdelíme na 4 časti. Pečieme každú zvlášť cca 5 minút na 180 stupňov.

Plnka:

30 dkg. Masla
3 PL práškového curku, spolu vymiešame

Potom : $\frac{1}{2}$ l mlieka

2 PL kopcovité hladkej múky špeciál.
2 ks vanilkový cukor – uvaríme hustý puding a necháme vychladnúť

Vychladnutý puding postupne pridávame do masla. Upečené, vychladnuté pláty potrieme rumovou vodou, potom natrieme plnku a na chvíľku celý zákusok zaťažíme. Vrch zákuska zľahka potrieme plnkou, posypeme kakaom, alebo orechmi, prípadne postrúhame upečené, perníkové cesto.

Redakčná rada Štvrtanského spravodaja uvíta príspevky a návrhy pre nasledujúce číslo Štvrtanského spravodaja, ktoré nám môžete doručiť na e-mail: redakcia@stvrtok.com alebo do poštovej schránky pri vchode Obecného úradu.

Spravodaj 3/2021 vyde
v decembi 2021. Svoje príspevky
posielajte najneskôr do 20. 11. 2021

Vydáva Obecný úrad Štvrtok, Štvrtok 1, 913 05 Melčice-Lieskové, 032/649 02 94. Redakcia: Oľga Zbudilová, Ing. Gabika Vojtková, Mgr. Katarína Kaššovicová, Nikola Ondrejičková a Luděk Lukáč, kresby Alex Vavro. Preberať články a fotografie zo Štvrtanského spravodaja je možné len so súhlasom redakcie a autorov článkov. Vyhradzujeme si právo na výber a redakčnú úpravu príspevkov tak, aby nestratili zmysel. Svoje príspevky posielajte na mailovú adresu: redakcia@stvrtok.com. Náklad: 150 ks, vychádza 3x ročne, nepredajné.